

SVMMI PONTIFICES
IN HAC BASILICA SEPVLT

S PETRVS	67-64	IOANNES V	666	IOANNES XVIII	808	PIVS X	1904
S. LIIIVS	76	COSON	667	BENEDICTVS VII	804	BENEDICTVS XV	1901
S. CLETVS	85	S. SERGIVS I	701	IOANNES XIX	801	PIVS XI	1859
S. ENARISTVS	105	IOANNES VI	705	S. LEO IX	804	PIVS XII	1699
S. ALEXANDER	115	IOANNES VII	707	B. VBRANVS II	808	IOANNES XIII	1845
S. XYSTVS I	125	SISINIVS	708	B. EVGENIVS II	815	PIVS VI	1775
S. TELEPHORVS	136	CONSTANTINVS	713	HADRIANVS IV	818	IOANNES PAVLVS I	1801
S. HYGINVS	140	S. GREGORIVS II	731	HADRIANVS IV	818	IOANNES PAVLVS II	2005
S. PIVS I	155	S. GREGORIVS III	741	COLESTIVS IV	824		
S. ANICETVS	166	S. ZACHARIAS	752	NICOLAVS III	1268		
S. SOTER	175	S. STEPHANVS III	757	HONORIVS IV	1287		
S. ELEFTHERVS	189	S. PAVLVS I	767	BONIFATIVS VIII	1303		
S. VICTOR I	199	STEPHANVS IV	772	VBRANVS VI	1389		
S. LEO I	401	HADRIANVS I	795	BONIFATIVS IX	1404		
S. SIMPLICIVS	483	S. LEO III	795	BONIFATIVS VII	1406		
S. GREGORIUS	496	S. STEPHANVS V	817	EVGENIVS IV	1447		
S. ANASTASIUS II	498	S. PASCHALIS I	824	NICOLAVS V	1455		
S. SYMMACHVS	514	EVGENIVS II	827	CALLISTVS III	1458		
S. BORMISDAS	525	VALENTINVS	827	PIVS II	1464		
S. IOANNES I	526	GREGORIVS IV	844	PAVLVS II	1471		
S. FELIX IV	530	SERGIVS II	847	XYSTVS IV	1484		
BONIFATIVS II	531	S. LEO IV	855	INNOCENTIVS VIII	1492		
IOANNES II	533	BENEDICTVS III	856	ALEXANDER VI	1505		
S. AGAPITVS I	536	S. NICOLAVS I	867	PIVS III	1505		
VIGILIVS	535	HADRIANVS II	872	IVLIVS II	1515		
PELAGIVS I	561	IOANNES VIII	882	PAVLVS III	1549		
IOANNES III	574	MARINVS I	884	IVLIVS III	1555		
BENEDICTVS I	579	STEPHANVS VI	891	MARCELLVS II	1555		
PELAGIVS II	590	FORMOSVS	896	GREGORIVS XIII	1585		
S. GREGORIVS I	604	BONIFATIVS V	896	GREGORIVS XIV	1591		
SABINIANVS	606	STEPHANVS VII	897	INNOCENTIVS IX	1591		
BONIFATIVS III	607	ROMANVS	897	LEO XI	1605		
S. BONIFATIVS IV	615	THEODORVS II	897	VBRANVS VIII	1644		
S. DEVSIDERT	618	IOANNES IX	900	ALEXANDER VII	1667		
BONIFATIVS V	625	BENEDICTVS IV	905	CLEMENS X	1676		
HONORIVS I	638	SERGIVS III	911	INNOCENTIVS XI	1689		
SEVERINVS	640	ANASTASIUS III	915	ALEXANDER VIII	1691		
IOANNES IV	642	LANDVS	914	INNOCENTIVS XII	1700		
THEODORVS I	649	LEO VI	928	CLEMENS XI	1721		
S. EVGENIVS I	657	STEPHANVS VIII	931	INNOCENTIVS XIII	1724		
S. VITALIANVS	672	LEO VII	959	BENEDICTVS XIV	1768		
ADEODATVS II	676	STEPHANVS IX	942	CLEMENS XIII	1769		
DONVS	678	MARINVS II	946	PIVS VI	1775		
S. AGATHO	681	BENEDICTVS VI	974	PIVS VII	1823		
S. LEO II	685	IOANNES XIV	984	LEO XII	1828		
S. BENEDICTVS II	685	IOANNES XV	996	PIVS VIII	1830		
		GREGORIVS V	999	GREGORIVS XVI	1846		

INSTITUTE VOLEB V HISTORII

POL 485 6.10. 2015

Zkoumání historické podmíněnosti voleb

- Teorie zakotvenosti, teorie sociální volby, teorie racionální volby (Colomer, Riker, McLean)
- Základní myšlenka: **instituce představují racionální řešení problémů**
- Volby a volební systémy představují **racionální řešení problémů kolektivního rozhodování**
- V různých historických epochách **různé představy o tom, jaké rozhodování je racionální**
- V předmoderních elektorátech se hlasování nechápe jen jako **rozhodování**, ale i jako

Lze vztáhnout i na moderní volební reformy (Colomer 2005-empirický výzkum)

1. Většinové volební systémy pro první volby jsou přijímány jen tam, kde existuje málo politických stran.
2. Více (než dvou) stranická konfigurace existovala tam, kde by přijat poměrný systém (poměrný systém je její následek, ne naopak).
3. Volby následující těsně po zavedení poměrného systému potvrdily stávající konfiguraci (místo, aby ji navýšily).
4. V každém volebním systému stoupá s tím, jak se volby opakují, počet vstran a tlak na zavedení proporčnějších volebních pravidel.

Příklad Llull: Blanquerna (1283)

- Vznikalo v době po r. 1179 (2/3 většiny v církvi, stále problematické)
- Llull (aka „Doctor Illuminatus“) navrhuje proceduru párového srovnávání kandidátů a vítězství toho, kdo zvítězí v nejvíce párových srovnáních
- Později zapomenuto, oživeno Condorcetem (2. pol. 18 st.).
- Analogie: fotbalová liga

Dvě případové studie „efektivity volebních institucí“

- **Papežská volba**
- **Volební právo**

Papežská volba

- Do r.1173- spojována s jednomyslností (vyjevení boží vůle)
- Zpočátku vícestupňová vícekolová procedura s rozdílnými kolegií (členové církve, klerici, biskupové)
- Často zablokovaná volba, schizmata, spory se světskou mocí
- Procedury k zajištění jednomyslnosti: aklamace, compromissum, přezkum
- „Maior et sanior pars“ (elektorátu)
- 1173- Alexandr VII.- 2/3 většina
- Řehoř X: „srovnání mezi kandidáty ať neprobíhá na základě srovnání původu či zásluh, leč čísel“

Dvoutřetinová papežská volba

- Moderní teoretici sociální volby dokázali, že 2/3 požadavek prakticky vylučuje cyklické většiny
- Pius II.- „Pakliže se na něčem shodnou dvě třetiny svatého sboru, pochází to jistě od Ducha svatého“
- Přestala schizmata, volební procedura ale byla velmi pomalá (spory s věřícími, největší problémy v období 1268-1270- volba trvala 2,5 roku)
- 1274 **konkláve („s klíčem“)**- Řehoř X.- instituce 1.urychlení volby (prostřednictvím omezení benefitů a svobody hlasujících) a 2.omezení strategických možností hlasujících (hra s nedokonalou informací, přísné tresty při „podvádění“).
- První volba v režimu konkláve trvala v roce 1276 jeden den
- Poté krátce zrušeno, obnoveno 1294 Celestýnem V.
- Mezi 14.-17. stoletím kombinováno se schvalovací volbou (*approval vote*)
- Sbor volitelů se postupně rozšířil na cca 70 členů, vznikaly v něm frakce (kolem deseti), důležitá úloha „nezávislých“ (*squadra volante*)
- Poté opuštěno approval vote, v letech 1996-2008 stačila ke zvolení

Jednoduché elektoráty

- Politicky **homogenní** společenství, malá teritoriálně (obyvatelé vesnic, starousedlíci v městských státech, provincie)
- Lidová shromáždění (Švýcarsko-louky), několik tisíc lidí
- Preferovanou volební procedurou jednomyslnost, případně výrazná většina kombinovaná se slibem loajality všech k vybranému řešení
- **Inkluzivní volební pravidla** (více mandátové – byť většinové-obvody, časté opakování voleb, vícekolové procedury)
- Volby dlouho vnímány tak, že zrcadlí nejen **rozhodnutí** společnosti, ale i její **hodnoty/soudy**.
- Administrátor, resp. „funkcionář“ se vybíral často losem
- Anglie- všeobecné volby šerifů a městských úředníků (od cca 13. st.)
- Všeobecné volby i v italských státech (postupně omezování elektorátu)

Komplexnější elektoráty: příklad amerických kolonií

- Zpočátku snaha o zachování jednomyslnosti
- Řešením vyloučení části voličů z hlasování (v amerických koloniích např. vylučování Židé a Quakeři a „novousedlíci“).
- Věk velmi inkluzivní (21+, na Rhode Islandu dokonce 18+)
- Hlavní bariérou se začal stávat **majetek** (placení daní, v amerických koloniích držba půdy, hlasování se podobalo akciovým společnostem)
- Volební právo přesto mělo cca 70% dospělých mužů
- Volby spojeny se slavnostmi (alkohol, skill games, volební procedury jinak hodně podobné volbám v masových demokraciích).
- V iberoamerických koloniích mimořádně inkluzivní volební pravidla (do *Cortes* volili v Mexiku i Indiáni a „patriotičtí cizinci“).

Vylučování z volebního práva

- Ženy, děti, zločinci, mentálně postižení, cizinci, bezdomovci
- Jiná etnika (Židé, v koloniích často původní obyvatelé).
- Při prosazení liberálů v procesech národní revoluce zastánci starého režimu (majitelé půdy, katolíci, monarchisté)
- Rolníci (závislost na majitelích půdy)
- Při úvahách o udělení volebního práva těmto skupinám hrála důležitou roli **rozhaha o struktuře jejich preferencí**

Komplexní elektoráty

- Souvisí s rozšiřováním politické agendy. Více témat vede k větším problémům s dosahováním jednomyslnosti, stoupá specializace a dělba práce, schyluje se ke vzniku národních států.
- Rozšiřování volebního práva mělo z hlediska držitelů politické autority dva možné módy:
 - „**neškodné**“ - rozšiřování na osoby, závislé na stávajících držitelích politické autority
 - „**riskantní**“ - zapojování nových sociálních skupin (např. zemědělců), velikost risku závisela na počtu nově „uschopněných“ volit, resp. na jejich podílu z celkového elektorátu.

Argumenty pro rozšiřování volebního práva

- **Neškodné elektoráty** (např. ženy, děti, nevolníci)- zpočátku reprezentování „virtuálně“, nepřevládal názor o tom, že by měli mít volební právo
- **Střední třída** (James Mill kolem 1820), v rozhodování reprezentuje „mediánového voliče“, jsou v ní zahrnuty zájmy všech ostatních (např. žen nebo níže postavených), ty není potřeba zahrnovat, protože výsledek se stejně nezmění. Argument využíván i obráceně (např. sufražetkami).
- Druhá linie argumentace rozšiřování volebního práva žen- odlišnost sociálních preferencí(konzervatismus, ekonomičnost, odmítání plýtvání, zájem o osud lidí a vše živé), povede k drobným modifikacím sociálních voleb (k lepšímu).
- Dostupně se argumenty o užitečnosti a neškodnosti

Argumenty pro rozšiřování volebního práva

- **Hazardní elektoráty (např. řemeslníci)**
 - elektoráty s nejasnými sociálními preferencemi (argumenty pro zabránění volebního práva: manipulovatelnost, nigramotnost, odlišná/špatná sociální preference)
 - Úvahy o mobilizaci se odehrávaly v prostředí nedokonale strukturovaných stranických systémů
 - protiargumenty (Bismarck): politická loajalita bude determinována ekonomickou loajalitou, tento argument zcela neodmítali ani socialisté a radikálové, proto rozšiřování volebního práva **nebylo** jejich klíčovým požadavkem a dokonce proti němu protestovali (tím bylo vzdělání, příklad Robert Owen v Británii).

Rozšiřování volebního práva jako hrozba

- Liberálové v Británii kolem 1830: volební právo nižším vrstvám ohrožuje koncept soukromého vlastnictví (Thomas Macaulay), volit by měli ti, kdo něco vlastní (argument nebyl absolutní, např. připouštěl, že v zemi s velkou mobilitou jako je USA, to může být jinak).
- Volební právo by se nemělo udělovat těm, kdo nemají s těmi, kdo už ho mají, žádné společné zájmy.
- Vnímáno jako větší hrozba od Marxe (který konstatoval, že v některých zemích je všeobecné volební právo ekvivalentem diktatury proletariátu a proto ho podporoval).
- Mezi socialisty přesto vnímáno nejednotně (vedlo např. k volbě Ludvíka Bonaparta císařem).

Rozšiřování volebního práva- masové elektoráty

- Tři základní modely:
- Anglosaský (UK, USA, britské kolonie)
- Nordický (Německo, Švédsko, Norsko, Finsko)
- Latinský (Francie, Itálie, Španělsko)

Anglosaský

- Velmi pozvolné navyšování volebního práva
- Kombinováno se „silnými“ volebními pravidly a již institucionalizovanou stranickou politikou
- Často ho využívali stávající straničtí aktéři „proti

		% voličů z celkové populace
1832-1866	Muži 21+ daň	4%
1867-1884	Muži 21+, nižší daň	8-9%
1885-1917	Muži 21+ ještě nižší daň	15-19%
1918-1927	Muži, část žen	44-49%
1928-1970	Muži a ženy	65-70%
1971	Muži a ženy 18+	72-78%

Latinský

- Dramatické změny oběma směry (zvyšování i snižování), přetržky
- Silné volební systémy, málo institucionalizovaná stranická politika
- Nestabilita
- Příklad: Francie

		% voličů z celkové populace
1791-1795	Muži 25+, hlavy rodin, daň	15
1801-1814	Muži 21+	20
1815-1847	Muži, daň	1
1848-1851	Dospělí muži	27
1871-1936	Muži 21+	20-29
1945-1972	Muži a ženy 21+	63-57
1973	Muži a ženy 18+	65

Nordický

- Dramatické změny směrem nahoru
- Příklad: Německo (zde bylo původním cílem omezit liberály)
- Kombinace se slabými volebními systémy, podpora multipartistického uspořádání

1871-1917	Muži 25+	18-22%
1918-1933	Muži a ženy 20+	64-68%
1946-1971	Muži a ženy 20+	67
1972	Muži a ženy 18+	70